

16.11.2021

**Toimitusjohtaja Markku Jalonen,
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT**

STM: Sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden työryhmä

Henkilöstöpula ratkaistaan koulutustarpeen ennakkoinnilla ja muilla työvoimapolitiittisilla keinoilla. Tämä edellyttää hallitukselta pikaisia päätöksiä toimenpiteistä, tähän tarvittavan rahoituksen kohdentamista kevään 2022 kehysriihessä sekä turvaamalla jatkossa hyvinvointialueiden rahoitus henkilöstötarpeen mukaisesti.

KT:n keskeiset ehdotukset välittömästi toteutettavaksi toimenpiteiksi ovat koulutuspaikkojen lisääminen ja kansainvälisen rekrytoinnin nopeutettu käynnistäminen.

Koulutuspaikkojen määrän huomattava lisääminen vuoden 2022 aikana:

1. Koulutuspaikkojen lukumääriä lisätään merkittävästi keskeisillä sote- työvoimapula aloille; lääkärit, sairaanhoitajat, lähihoitajat, psykologit, sosiaalityöntekijät ja puheterapeutit, hammaslääkärit.
2. Hoiva-avustajien koulutusta lisätään ja hoiva-avustajasta lähihoitajaksi -oppisopimuskoulutukseen luodaan ja rahoitetaan uusi palkkatukityyppinen koulutustuki työnantajille.
3. Muunto- ja täydennyskoulutusväyliä luodaan pikaisesti työvoimapula-aloille; esimerkiksi sosiaalityö- ja sosiaalisen tutkimuksen suorittaneille ja AMK sosionomeille muuntokoulutusväylä sosiaalityöntekijöiksi.
4. Rakennetaan malli täydennyskoulutuskustannusten korvaamisesta työnantajalle ja tehdään tarvittavat säädösmuutokset (esim. psykoterapeuttikoulutus).

Kansainvälisen rekrytoinnin toimenpiteiden välitön käynnistäminen

1. TEM:n suunnitelma 20 000 sote-ammattilaisen rekrytointiin v. 2035 mennessä toteutetaan etupainotteisesti siten, että sairaanhoitajan/lähihoitajan/hoiva-avustajan rekrytointi aloitetaan 2022 ja 10 000 tutkinnon suorittanutta on rekrytoitu vuoden 2025 loppuun mennessä. Osana toteutusta neuvotellaan kahdenväliset sopimukset sairaanhoitajien kouluttamiseen Suomen tarpeisiin (Saksan Triplewin -malli).
2. Valviran ammattipätevyyden hankkimisen lupaprosessi sujuvoitetaan siten, että sen maksimi kesto hakemuksesta päätökseen on 2 viikkoa.
3. Ulkomailta suorittettujen tutkintojen täydentämiseen tarvittava kieli- ja täydennyskoulutus (Sote-silta -malli) vakiinnutetaan osaksi ammattikorkeakoulujen toimintaa vuoden 2022 syksystä alkaen.
4. Ulkomailta lääkäritutkintoa suorittavien suomalaisten ja heidän opiskelutovereidensa kohdennettu rekrytointi toteutetaan ensimmäisen kerran vuoden 2022 aikana esim. osana EURES-ohjelmaa.
5. Työvoiman saatavuusharkinnasta luovutaan sosiaali- ja terveystieteiden ammattihenkilöstön osalta koko maassa.

16.11.2021

Henkilöstömitoitusten, kelpoisuusehtojen ja hoitoon pääsyn kriteerien voimaantuloa on myöhennettävä ja niiden tarvetta on arvioitava uudelleen työvoiman saatavuuden näkökulmasta. Lakien noudattaminen ei ole mahdollista ilman riittävää kelpoisuusehdot täyttävää henkilökuntaa.

1. Esimerkiksi; lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän rajausta; ympäri-vuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen seuraavan vaiheen voimaantulo; opiskelijahuoltoa koskevien asiakasmäärien ja kelpoisuuksien voimaantulo; perusterveydenhuollon hoitotakuu ml. mielenterveyspalvelut.

Muut toimenpiteet

1. Sijais- ja määräaikaistyövoiman lisäämiseksi eläkkeellä olevien osallistumista työmarkkinoille kannustetaan verotuksellisin keinoin siten, että eläkkeellä tehtävä työ ei nostaa jo ansaitun eläkkeen verotusta vaan luodaan malli, jossa eläketuloa ja ansiotuloa verotetaan erikseen.
2. Työstä työhön siirtymisen edistämiseksi täydennys- ja muuntokoulutusmahdollisuuksia kehitetään ja parannetaan. Mahdollistetaan ns. muutosturvakoulutuksessa oikeus suorittaa tutkinnon osia (esim. varhaiskasvatuksen lähihoitajille hoiva-avustaja tutkinnonosat).
3. Työllisyyspalvelujen ja soten yhteistyötä kehitetään siten, että sopivat ja motivoituneet henkilöt ohjataan soveltuviin tehtäviin esim. hoivapalveluihin ja solmitaan oppisopimus tutkinnon suorittamiseksi (esim. hoiva-avustajakoulutuksen tutkinnon osat).
4. Työhyvinvointia ja alan houkuttelevuutta edistävä toimenpideohjelma käynnistetään yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa
5. Digitalisaation ja teknologian kehittämistä ja käyttöönottoa edistetään sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdennetulla rahoituksella.

Liite 1: Sote osaajapula, tutkimustiedot 11/2021

Liite 2: Sote työvoimatarve, tilastotiedot 11/2021

Liite 3: Sote työhyvinvointiohjelma